

NOVA TOPLARNA V ŠIŠKI

Z naglim razvojem Ljubljane rastejo tudi potrebe po toplotni energiji. Predvsem izredno naglo narašča potreba po daljinskem ogrevanju mesta, ki je že danes takšna, da jo pred leti zgrajena toplarna v Mostah ne more več v celoti zadovoljiti. Zato je bilo nujno pričeti z gradnjo nove toplarne v Šiški, ki bo oskrbovala s toplotno energijo severozahodni del mesta Ljubljana.

Kako so v zadnjih letih naraščale potrebe po daljinskem ogrevanju iz toplarne nam kažejo naslednji podatki: v letu 1961, ko je bila za daljinsko ogrevanje preurejena zastarela ljubljanska termoelektrarna v Slomškovi ulici, je znašala maksimalna poraba toplote — priključna moč odjemalcev le 1,6 Gcal/h. Ti odjemalci so bili priključeni na takrat dograjenih prvih 1500 m daljinskega omrežja. Če bi to priključno moč zaradi lažje predstave reducirali na stanovanjske enote stanovanjske površine ok. 60 m², bi ta zadoščala za potrebe ok. 170 stanovanj. Leta 1965 je znašala priključna moč že 25,4 Gcal/h ter bi ta stanovanjski ekvivalent znašal že ok. 4.000 stanovanj. V letu 1967, ko je začela obratovati nova toplarna v Mostah s priključno močjo 100 Gcal/h, je znašala priključna moč potrošnikov

42,3 Gcal/h oz. 6.500 stanovanj. V letu 1971 pa znaša priključna moč že 180 Gcal/h, kar bi zadoščalo za okoli 30.000 stanovanj površine ok. 60 m².

V zvezi z onesnaženjem ozračja so zelo poučni izsledki raziskav, ki jih je opravil hidrometeorološki zavod Slovenije. Ti izsledki namreč kažejo, da povzročča 50 individualnih kotlarn na težko kurilno olje kapacitete po 1 Gcal/h do 10-krat večje koncentracije žveplene dioksida kot centralna toplarna enake moči z dimnikom višine 80–100 m. Lahko si torej predstavljamo, kako bi se dodatno poslabšalo ozračje v Ljubljani, če daljinskega ogrevanja v Ljubljani sploh ne bi bilo in bi namesto tega povsod gradili individualne centralne kurjave ali celo individualne peči.

Nova toplarna v Šiški je plinska kotlarna. Ob motnjah pri

oskrbi s plinom pa je možno uporabiti tudi drugo energetsko gorivo.

V I. fazi gradnje bosta zgrajena dva vročevodna kotla kapacitete po 50 Gcal/h za skupno moč 100 Gcal/h ter dva parna kotla po 10 ton pare na uro za skupno moč 20 t/h pare. V naslednji fazi gradnje bosta zgrajena še dva vročevodna kotla enake ali večje kapacitete. Za primerjavo lahko ponovimo, da ima obstoječa toplarna v Mostah za ogrevalne namene kapaciteto 100 Gcal/h, za odjemalce pare pa kapaciteto 80 t/h pare.

Novo toplarno gradijo v industrijski coni med kamniško progjo in Litostrajem. Lokacija je bila predvidena že v generalnem urbanističnem načrtu Ljubljane. Gradnja poteka razmeroma hitro, saj je bilo potrebno le nekaj več kot leto dni za izdelavo glavnih projektov, za pridobitev potrebnih soglasij in dovoljenj za gradnjo, oddajo vseh gradbenih del, dobavo domače in uvožene opreme ter za graditev objektov. Ob koncu novembra leta 1970 je bila sklenjena pogodba za dobavo in montažo elektrostrojne opreme. Z gradbenimi deli so pričeli spomladi leta 1971, ko je investitor dobil vsa potrebna gradbena dovoljenja. Do konca leta

V središču Most gradbeno podjetje Pionir z vso vnemo gradi velik stanovanjski blok. V del tega bloka so se že vselili prvi stanovanjci ostali pa se bodo predvidoma vselili do konca tega leta.

Čigava je zemlja

Večina kmetijskih zemljišč v občini Moste-Polje je v lasti zasebnikov.

Od 15.235 hektarjev zemljišč v občini Moste-Polje je v zasebni lasti 12.848 hektarjev, v družbeni pa le 2.387 ha. Ta zemljišča pa niso le v rokah kmetov, ampak tudi drugih občanov, ki se s kmetijstvom ne ukvarjajo poklicno. Ob tem je že skoz več let opaziti, da pre-

haja vse več zemlje v roke nekmetov.

Kmečkih gospodarstev je v občini 517. Največ jih je v hribovitih predelih v četrtem davčnem okolišu. Ti kmetje obdelujejo zemljo v glavnem na zastareli način in so večinoma, ker mladi bežijo v mesta, ostareli. Tako le s težavo plačujejo stalno naraščajoči prispevek za zdravstveno varstvo.

SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

Druženogospodarski procesi, spremembe gospodarskega položaja naših delovnih ljudi in socialne strukture prebivalstva nasploh, razvoj znanosti in avtomatizacije itn. — vse to pogojuje tudi položaj kulture v današnjem življenju. In nasprotno: razvoj vseh vrst kulture in umetnosti, pa posebej radija, televizije, gramofonske in magnetofonske industrije itn. zopet vpliva na oblikovanje okusa in odnosa do kulture nasploh ter po svoje sodeluje tudi pri oblikovanju miselnosti in dejavnosti ljudi. Gre za dvoje nasprotij: na eni strani za poln razmah kulturnih institucij in poklicnih delavcev v njih, na drugi pa za nujnost, da ob njih rastejo vedno nove vrednote tudi v slehernem posamezniku, saj domala v vsakem od nas obstaja občudovalna težnja tudi po čim neposrednejšem dojetju lepega, pa vedno bolj tudi težnja za sodelovanjem v procesu spreminjanja tega.

Slovenski kulturni praznik je v izhodišču Prešernov praznik. Ob njem se spomnimo najprej Prešernovega dela pri razvoju slovenske umetniške, kulturne in družbenopolitične miselnosti in ustvarjalnosti. A prav zato, ker je temu tako, ne moremo mimo naslednje ugotovitve: Prešeren je ustvarjal v svojem času in izhajal iz njega, pa zajemal iz svoje enkratne osebnosti, ki vedno znova njegov čas prerašča v sedanost. Ta sedanost pa so tudi vse napredni in revolucionarni duhovi generacij po Prešernu z najrazličnejših ustvarjalnih področij. In kaj je ustvarjalnost, kaj globina človeškosti pri tem?

Človek je ustvarjalno bitje, saj njegov duh neprestano išče nova priznanja, gradeč na dobrih tradicijah prejšnjih dob. Ustvarjalnost pa je delovna kategorija. Torej je delo človeška vrednota, ki jo moramo samo naprej negovati, čimbolj ga počlovečiti...

Boj za počlovečenje dela pa niti ni bil niti se zdaj ni lahak. Skoraj besedno igračkanje je še pred slabimi petdesetimi leti na prvi pogled izvenela Kosovelova misel: Prišel bo čas, ko človek ne bo več delal zato, da bi živel, ampak bo živel zato, da bo delal! Danes vemo, da je bil Kosovel v svojem človeškem pravem tak vernik v človekovo ustvarjalno moč kot Prešeren. Samo izrazil nam je to tako, da je povezal smisel življenja z ustvarjalnim delom in to neposredno naslovil na vse delovne ljudi. Je to tudi kultura? Najbrž!

Zato ni slučaj, da si je slovenski narod leta 1944 izbral Prešernov dan za svoj kulturni praznik. Prešernova vera v človeka, sproščenejši vseh spon in z očmi, uprtimi v boljše, lepše, plemenitejše življenje na svetu je tudi vera v tistega človeka, za katerega lahko trdimo, da je sedaj na pohodu: človeka, ki živi zato, da dela — ustvarja.

Govoriti o kulturi pomeni torej vedeti za vrednote ustvarjalnega počlovečenega dela današnjega in še bolj jutrišnjega dne. Ne z velimi črkami napisanega, marveč vsakodnevno doživljajega dela tistega človeka, čigar ustvarjalni nemirni duh kleše iz ure v uro tako rekoč na vsakem delovnem mestu nove in nove stopnice v granit človeške kulture.

Da, človeške, to je tudi naše, slovenske kulture. In zato je prav, da se vsako leto na dan obletnice Prešernove smrti spomnimo simboličnega rojstva slovenskega kulturnega praznika, praznika delovnega človeka.

AM

Nova toplarna v Šiški bo močno razbremenila moščansko toplarno, zmanjšala in ublažila pa bo tudi onesnaženost ozračja nad Ljubljano, ki je domala zasičeno s strupenimi plini.

Upokojenci na izletih

Društvo upokojencev Ljubljana Moste-Polje je v letu 1971 organiziralo za svoje člane 11 izletov, 59 članov pa se je udeležilo tudi izleta, ki ga je organiziral mestni odbor DU dne 27. avgusta 1971 v Begunje na Gorenjskem in dalje skozi Kranjsko goro prek Podkorenskega sedla in skoz Beljak h Gospe sveti. V Begunjah in v Dragi smo na grobovih talcev položili cvetje in prižgali svečke. Na povratku smo se dalj časa ustavili v Celovcu, nakar smo prek Jezerskega nadaljevali pot v domovino. Mesečno je bil po en izlet, in sicer:

30. marca 1971 v Staro Gorico-Doberdob-Redipoglo z ogledom pokopališča in povratkom prek Sežane. Udeležencev 81.

27. aprila 1971 v Rogoško Slatino-Podčetrtek (atomske toplice) in Čateške Toplice. Udeležencev 82.

15. maja 1971 v Logarsko dolino. Udeležencev 87.

19. junija 1971 v Kranjsko goro — čez Vrščic v Trento — prek Predela mimo Rabeljskega jezera v Trbižu, kjer je bil tudi daljši postanek. Povratek skozi Kranjsko goro. Udeležencev 90.

14. julija 1971 v Kočevje—Delnice—Sušak in Reko, kjer je bil daljši postanek, nato pa še ogled Opatije in Lovrana. Izletnikov 84.

5. avgusta 1971 v Škofjo Loko, prek Jelovice po dolini do Zlatoroga, od tu pa k izviro Savice in z žičnico na Vogel. Zaradi zaprte ceste na Pokljuki smo se vračali skozi zgornjo bohinjsko dolino na Bled, nato pa si še ogledali muzej v Kropi. Izletnikov 97.

22. septembra 1971 skozi Litijsko-Gabrovko v Smarješke Toplice. Po dnevem postanku v Šentjerneji na ogled forme vive v Kostanjevici. Povratek skozi Krško—Zidani most—Rimske Toplice in Moravce. Izletnikov 83.

12. oktobra 1971 Trst—Tržič, Stedipolje—Gorico. Povratek prek Cola in Črnega vrha. Izletnikov 102.

12. novembra 1971 skozi Škofjo Loko v Žiri. V Škofji Loki smo si ogledali dom upokojencev in znameniti muzej na gradu. Ponovno se zahvaljujemo tamkajšnjemu društvu upokojencev ter njihovem vodniku. V Žireh nam je odbor DU preskrbel kosilo, za kar se še posebno zahvaljujemo predsedniku tega društva. Povratek skoz Polhov Gradec. Udeležba 51.

6. decembra 1971 v Staro Gorico na Andrejev sejem. Udeležencev 42. Društvo upokojencev Ljubljana Moste-Polje prireja enkrat letno tudi izlet s pogostitvijo za svoje nad 80 let stare člane.

ZAPOMNITE SI!
 Največkrat se zgodi, da ima človek tuberkulozo ali pljučnega raka, ne da bi vedel za svoje obolenje.
 Mogoče se ne počutite bolnega, pa vendar že nosite v sebi usodno pljučno bolezen.
 Ne pozabite na fluorografski pregled!

OBVESTILO OBČANOM

OD 6. DO 23. MARCA NA FLUOROGRAFSKI PREGLED

V skrbi za zdravje vseh nas smo tako kot že večkrat doslej organizirali obvezno fluorografiranje vseh občanov, ki so stari več kot 24 let. Dosedanje izkušnje so namreč pokazale, da moramo biti fluorografirani najmanj vsako četrto leto, kajti prav to časovno obdobje nam lahko zagotovi učinkovitost te preventivne zdravstvene akcije. Posebej je opozoriti na to, da ob takšnih pregledih večkrat prihaja do najrazličnejših odkritij obolenj prsnega koša, odkritja rakastih obolenj in to običajno pri navidez povsem zdravem človeku. Spričo tega se bo gotovo vsakdo, ki bo pozvan na fluorografiranje, udeležil te pomembne zdravstvene akcije, še več, ob tem bo imel možnost tudi preveriti svoje in zdravstveno stanje svoje družine ter neopazne klice morebitne bolezni pravočasno zavreči.

Množično fluorografiranje bo izvedel s posebnimi ekipami Institut za pljučne bolezni in tuberkulozo Golnik. Na območju občine Moste-Polje bo redni fluorografski pregled od 6. do 23. marca 1972.

To bo pravzaprav že četrto obvezno fluorografiranje vseh občanov, ki so stari več kot 24 let.

To akcijo, ki zajema vse občine v Sloveniji, bodo na zborih volivcev in v drugih neposrednih oblikah še podrobneje pojasnjevali zdravstveni strokovnjaki, predvsem zato, da bi vsi naši občani čimbolj dojelji smisel in cilje, katere zasledujemo z najpomembnejšo preventivno zdravstveno akcijo.

NADOMESTNE VOLITVE

V nedeljo, 6. februarja bodo v krajevni skupnosti Štepanjsko naselje nadomestne volitve za občinskega odbornika.

Kandidat za odbornika je Lojze Pogačar. Volitve bodo v prostorih krajevnih skupnosti v bloku v Trpinčevi ulici.